

สัมพันธ์ระหว่างการศึกษากับอุตสาหกรรม ทำให้การศึกษาได้พัฒนาควบคู่กันไปกับการอุตสาหกรรม ซึ่งนับว่าเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมของประเทศเป็นอย่างมาก (บรรจง ชูสกุลชาติ, 2527 : 156-159)

## 8. วิถีทางใหม่ของการอุดมศึกษา (การจัดการศึกษาในระยะสั้น) และปัญหาและข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา

### 8.1 การจัดการศึกษาในระยะสั้น

ความก้าวหน้าที่สำคัญคือ การทำให้การศึกษาในระดับอุดมศึกษามีระยะเวลาศึกษาน้อยลงกว่าการศึกษาในมหาวิทยาลัย โดยมีจุดมุ่งหมาย 2 ประการ

1. เพื่อลดจำนวนนักศึกษาที่จะเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย
2. เพื่อสร้างโอกาสการมีงานทำให้กับประชากรที่เพิ่มจำนวนขึ้นอย่างรวดเร็ว

หลายประเทศได้ให้ความสำคัญแก่การจัดการศึกษาในระยะสั้น (Short Cycle Education) โดยวิธีต่าง ๆ กัน รูปแบบของการศึกษาระบบนี้จะประกอบด้วยโครงการจัดการศึกษา ระยะสั้นที่มีความมุ่งหมายที่จะสนองความต้องการและความจำเป็นของนักศึกษาที่มีทั้งจำนวนมากขึ้น และมีลักษณะโดยเฉพาะของแต่ละกลุ่มมากขึ้นทุกที การดำเนินงานโครงการต่าง ๆ เหล่านี้กระทำในสถาบันที่มีอยู่แล้วบ้าง หรือในสถาบันใหม่ที่ตั้งขึ้นเพื่อดำเนินงานโครงการใหม่ ๆ เหล่านี้บ้าง (ตารางที่ 4)

## ตารางที่ 4

การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาในระยะสั้นของประเทศอุตสาหกรรม 7 ประเทศ

	2508-2509		2515-2516	
	จำนวนรวม นร.ทั้งหมด	นร.ที่ศึกษา ในระยะสั้น	จำนวนรวม นร.ทั้งหมด	นร.ที่ศึกษา ในระยะสั้น
สหพันธ์สาธารณรัฐ- เยอรมัน	-	-	662,232	125,794 (19.0%)
แคนาดา	346,100	636,520 (18.4%)	652,176	168,466 (25.8%)
สหรัฐอเมริกา	6,383,872	1,325,970 (20.8%)	9,297,787	2,670,934 (28.7%)
ฝรั่งเศส	458,409	1,644 (0.4%)	737,360	35,422 (4.8%)
ญี่ปุ่น	1,182,343	165,291 (14.0%)	2,007,870	376,310 (18.7%)
โบลแลนด์	339,508	86,644 (25.8%)	429,646	65,372 (15.2%)
ยูโกสลาเวีย	184,923	68,650 (37.1%)	301,758	91,517 (30.3%)

ที่มา : สำนักงานสถิติ, องค์การยูเนสโก

สหรัฐอเมริกา ได้จัดการศึกษาในระยะสั้นในลักษณะของวิทยาลัยชั้นต้น (Junior College) โดยมีความมุ่งหมายเพื่อที่จะให้ความสะดวกและเป็นประโยชน์แก่นักเรียนที่ไม่ต้องไปเรียนต่อในทีไกลๆ การที่มีหลักสูตรเพียง 2 ปีเท่ากับเป็นการช่วยเหลือคนที่ไม่สามารถมีทุนเรียน 4 ปี หลักสูตรมีทั้งทางวิชาการและทางวิชาชีพในระดับที่ต้องการฝึกทักษะสูง เป็นการเตรียมคนไปศึกษาต่อในวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัยที่มีหลักสูตร 4 ปี วิทยาลัยชั้นต้นจัดอยู่ในระดับอุดมศึกษา เพราะเป็นการศึกษาต่อจากมัธยมศึกษาตอนปลาย สำหรับวิทยาลัยชั้นต้นของสหรัฐอเมริกา เมื่อจบแล้วได้อุปริญญา (Associate Degree) ถ้าจะแบ่งระบบการเรียนการสอนให้เห็นชัดเจนสามารถให้เลือกเรียนได้ 2 แบบ คือ

แบบที่ 1 เรียนเหมือน 2 ปีแรกของมหาวิทยาลัยหลักสูตร 4 ปี เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้จบแล้วเข้าเรียนต่อในมหาวิทยาลัยหลักสูตร 4 ปี สามารถโอนหน่วยกิตไปด้วย

แบบที่ 2 สำหรับผู้ที่ขาดทุนทรัพย์หรือไม่มีความสามารถพอที่จะเรียนในมหาวิทยาลัยหลักสูตร 4 ปี สามารถเลือกเรียนวิชาชีพต่างๆ เช่น เลขานุการ บริหารธุรกิจ ช่างไฟฟ้า ฯลฯ หลักสูตร 2 ปีจบแล้วสามารถออกไปประกอบอาชีพได้

วิทยาลัยชั้นต้นนี้ยังได้รับความนิยมและมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างมากในประเทศแคนาดา ญี่ปุ่น นอร์เวย์ และยูโกสลาเวีย วิทยาลัยชั้นต้นมีวิชาต่างๆ ที่สอนคล้ายคลึงกับในมหาวิทยาลัยมาก ถึงแม้มาตรฐานจะไม่สูงเท่า และการเข้าเรียนก็ง่ายกว่าการเข้ามหาวิทยาลัย

ฝรั่งเศส จัดโครงการการศึกษาในระยะสั้นในสถาบันเทคโนโลยี ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของมหาวิทยาลัยต่างๆ (University Institute of Technology-IUT) จุดประสงค์สำคัญของสถาบันเหล่านี้คือ การฝึกอบรมช่างเทคนิค โดยเฉพาะอย่างยิ่งตามโครงการหลักสูตรจบใน 2 ปี อย่างไรก็ตาม เมื่อสถาบันเหล่านี้มีสภาพเป็นส่วนหนึ่งของมหาวิทยาลัย หลักสูตรการศึกษาระบบการศึกษาในระยะสั้นนี้ (Short-Cycle) จึงยังให้โอกาสแก่นักศึกษาที่เรียนจบหลักสูตรระยะสั้นแล้วที่จะเรียนต่อในมหาวิทยาลัยในระยะต่อไปอีก (Second-cycle) สิ่งที่น่าสนใจก็คือ การสมัครเข้าเรียนในระบบหลักสูตร 2 ปี ในปัจจุบันนี้ยากไปกว่าการเข้าเรียนในมหาวิทยาลัยสภาพการณ์เช่นนี้เป็นผลมาจากความจริงที่ว่า มหาวิทยาลัยของประเทศฝรั่งเศสรับผู้สำเร็จมัธยมศึกษาตอนปลายทุกคนเข้าเรียน ในขณะที่ผู้ต้องการเรียนหลักสูตรระยะสั้นต้องแข่งขันกันเข้าเรียนใน

สถาบันฯ ที่มีจำนวนจำกัด การจัดการศึกษาระยะสั้นของฝรั่งเศสนับได้ว่าเป็นตัวอย่างสำคัญอย่างหนึ่งของความพยายามที่จะสนองความต้องการของสังคมในเรื่องการศึกษา

นอร์เวย์ ได้มีการจัดตั้งวิทยาลัยประจำภาค (Regional Colleges) ขึ้นอีกหลายแห่ง ซึ่งเป็นการขยายสถาบันต่างๆ ที่มีชมหาวิทยาลัยเพื่อเตรียมรับผู้สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาที่คาดว่าจะเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมากในอนาคต

ยูโกสลาเวีย มีการจัดตั้งวิทยาลัย 2 ปีในภูมิภาคต่างๆ ของประเทศ วิทยาลัยเหล่านี้เรียกว่า visa skola วิทยาลัยเหล่านี้เน้นในเรื่องหลักสูตรที่จบในตัวเอง และมีนักเรียนจำนวนน้อยที่ศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัย

สวีเดน จัดโครงการระยะสั้น เป็นโครงการทดลองการจัดการศึกษาที่ผสมผสานระหว่างการฝึกงานอาชีพกับการเรียนทฤษฎีเพื่อพิสูจน์ว่า หากมีการสร้างหลักสูตรใหม่ที่จัดให้มีวิชาทางอาชีพศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเทียบได้กับการเรียนในหนึ่งปีกับวิชาการชั้นมหาวิทยาลัย ที่มีเนื้อหาเท่ากับหนึ่งปีเช่นกัน หลักสูตรที่ผสมผสานวิชาเหล่านี้จะมีประสิทธิภาพเพียงใด

สหราชอาณาจักร ได้จัดให้มีการศึกษาในระดับอุดมศึกษาขึ้นสองระบบควบคู่กันไป คือ การศึกษาในมหาวิทยาลัยและการศึกษาในระดับสูงของวิทยาลัย โดยวิทยาลัยแบบนี้มีระดับการศึกษาสูงสุด เรียกว่า โพลีเทคนิค (Polytechnics) ซึ่งมีวิชาต่างๆ ให้ศึกษา เช่นเดียวกับมหาวิทยาลัย แต่เนื้อหาและเวลาน้อยกว่าและสิ่งที่แสดงว่าสำเร็จการศึกษาแล้วจะเป็นคนละแบบกับปริญญาของมหาวิทยาลัย

การจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาดังที่ยกมากล่าวข้างต้นนั้น เป็นเพียงตัวอย่างของความพยายามเพื่อหาวิถีทางใหม่ของประเทศบางประเทศ ด้วยการจัดโปรแกรมการศึกษาระยะสั้นเท่านั้น ประเทศอื่นๆ ก็สนใจในเรื่องการจัดการศึกษาระยะสั้นด้วยกันทั้งนั้น เช่น ประเทศเบลเยียมก็จัดให้มีการศึกษาด้านเทคนิคในระดับสูง สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันได้เปิดวิทยาลัยเทคนิคสองแบบ แบบแรกเป็นสถาบันที่ให้การศึกษาจบในตัวเองตั้งแต่ 6 เดือนถึง 2 ปี ส่วนอีกแบบหนึ่งคือหลักสูตรที่มุ่งหมายจะผลิตช่างเทคนิคขั้นสูง และนักศึกษาที่มุ่งหมายจะเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัย ประเทศโปรตุเกสได้จัดตั้งวิทยาลัยโพลีเทคนิคขึ้น ซึ่งกำหนดมาตรฐานการคัด

เลือกเข้าเรียนให้ยืดหยุ่นได้ เพื่อผลิตบุคลากรซึ่งมีทักษะขั้นสูงโดยหลักสูตร 2 หรือ 3 ปี ประเทศ **เนเธอร์แลนด์และสเปน** ได้ดำเนินการรวมสถาบันหลักสูตรระยะสั้นหลังมัธยมศึกษาให้เป็นส่วนหนึ่งของระบบการศึกษาชั้นอุดมศึกษาของทั้งสองประเทศ (นงเยาว์ กาญจนจारी และ วิไลลักษณ์ จารุตุล, 2519 : 52-63)

## 8.2 ปัญหา

ปัญหาของการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาให้มียุทธศาสตร์ มี 2 ประการ คือ

1. การศึกษาระยะสั้นต้องการความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการฝึกอบรมและการมีงานทำในอนาคต ซึ่งหมายความว่า คุณวุฒิที่ได้รับจะเป็นที่ยอมรับจากบริษัทหรือหน่วยงานต่าง ๆ ถ้าไม่มีความสัมพันธ์ดังกล่าว จะทำให้เกิดปัญหาการไม่มีงานทำ และการทำงานต่ำกว่าคุณวุฒิ ดังนั้น สิ่งที่สำคัญคือจะต้องติดตามถึงงานที่จะมีให้แก่ผู้สำเร็จการศึกษาในระดับอุดมศึกษาในระยะสั้นต่าง ๆ ประเทศฝรั่งเศสได้ศึกษานักศึกษาของ IUT ในด้านปริมาณและคุณภาพได้พบว่า เศรษฐกิจของประเทศดีเกินกว่าที่สถาบัน IUT จะสามารถผลิตผู้จบการศึกษาได้ทัน อย่างไรก็ตาม โดยทั่วไปแล้วประเทศต่าง ๆ การที่มีผู้จบการศึกษาและหางานทำได้ทันทีก็ยังไม่ใช่ว่าแรงจูงใจที่จะกระตุ้นให้คนสนใจในการศึกษาแบบนี้ แต่พวกเขาจะคิดถึงอาชีพในอนาคตเพื่อการงานของเขามากกว่า ฉะนั้น ควรจะได้กำหนดนโยบายออกมาว่า ประกาศนียบัตรที่ได้รับนั้นเหมาะสมสำหรับงานที่เขาทำเป็นงานแรกเท่านั้น คือเรียนเพื่อมุ่งงานนั้นโดยเฉพาะ และต่อไปควรมีการประเมินผลความถนัดด้วยโดยไม่ดูที่วุฒิ (OECD, 1973 : 283-311)

2. สังคมและอุตสาหกรรมต่าง ๆ ยังไม่ยอมรับผู้จบการศึกษาระยะสั้นที่รัฐหรือเอกชนจัดขึ้น เหมือนกับพวกที่จบจากมหาวิทยาลัย ครูที่สอนการศึกษาระยะสั้นมักมีคุณภาพไม่สูง สภาพการทำงานไม่ดี และรายได้ไม่เท่ากับอาจารย์ที่สอนในมหาวิทยาลัย นอกจากนี้ วิชาที่สอนก็มีหลักสูตรสั้นกว่าและมาตรฐานต่ำกว่าตลอดจนไม่มีการค้นคว้าวิจัย นักศึกษาในสถาบันนี้มีความรู้สึกเหมือนเป็นนักศึกษาระดับสองและเป็นปมค้อย สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จะต้องไม่แก้ไขโดยการให้สิทธิ์และยกฐานะสถาบัน เทียบเท่ามหาวิทยาลัยเพื่อเพิ่มชื่อเสียงของตน

### 8.3 ข้อเสนอแนะ

1. สถาบันจะต้องพิสูจน์คุณภาพและระดับที่สถาบันของตนรับผิดชอบ
2. เผยแพร่ให้คนภายนอกทราบ
3. นักศึกษาที่จบการศึกษาในระยะสั้นแล้ว ถ้ามีความสามารถและต้องการความก้าวหน้าทางการศึกษาที่สูงขึ้นไป ก็ควรให้การสนับสนุนให้เข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัย นั่นคือ ควรจะมีการเคลื่อนไหวขยับฐานะ และได้รับการส่งเสริมจากสังคมเพื่อเป็นการพิสูจน์ตนเอง และหน้าที่การงานได้อย่างเต็มที่
4. การแก้ปัญหาที่ดีที่สุดที่จะทำให้การศึกษาในระบบนี้มีความก้าวหน้า ก็คือ ให้มีการผสมผสานการศึกษาระยะสั้น เข้ากับการศึกษาในมหาวิทยาลัย อย่างเช่น สถาบัน IUT ของประเทศฝรั่งเศส

## 9. การอุดมศึกษาในประเทศไทย ปัญหาและข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา

ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2520 การศึกษาระดับอุดมศึกษาของประเทศไทยเป็นการศึกษาหลังระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มุ่งพัฒนาความเจริญของงานทางสติปัญญาและความคิด เพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการ มุ่งสร้างสรรค์กำลังคนในระดับวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง เพื่อพัฒนาประเทศ และมุ่งพัฒนาคนให้เป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม มีความรู้และเข้าใจศิลปวัฒนธรรม เพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตอันมีคุณค่าแก่บุคคล สังคม และประเทศชาติ

ในระยะเริ่มแรกการศึกษาระดับอุดมศึกษาของไทยมีลักษณะเป็นการสอนวิชาชีพระดับสูง เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพในสาขาวิชาชีพออกไปเป็นข้าราชการในกระทรวง ทบวง กรมต่างๆ และต่อมาได้ขยายบทบาทมากขึ้นไปสู่ด้านการพัฒนาวิชาการ ค้นคว้า วิจัย ตลอดจนให้บริการด้านวิชาการที่เอื้อต่อการพัฒนาบุคคลและสังคม

ขอบข่ายของการศึกษาระดับอุดมศึกษา แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ ระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ได้แก่ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงและอนุปริญญา ระดับปริญญาตรี และระดับสูงกว่าปริญญาตรี

สถาบันการศึกษาในระบบอุดมศึกษาของไทยมีหลายลักษณะ คือ มหาวิทยาลัย วิทยาลัย และสถาบันวิชาชีพเฉพาะทาง

การจัดตั้งสถาบันสอนวิชาชีพชั้นสูงของประเทศไทยนั้นได้เริ่มมีขึ้นใน พ.ศ. 2433 ซึ่งตรงกับรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โดยจัดตั้งโรงเรียนแพทยกรขึ้นที่โรงพยาบาลศิริราช ซึ่งต่อมาใน พ.ศ. 2443 ได้รับพระราชทานนามใหม่ว่า "ราชแพทยาลัย" นอกจากนั้น ได้มีการจัดตั้งสถาบันเพื่อให้เกิดการศึกษาและฝึกอบรมแก่ข้าราชการฝ่ายบริหารของรัฐอีก 2-3 แห่งจนกระทั่งใน พ.ศ. 2459 พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ยกฐานะโรงเรียนข้าราชการพลเรือนขึ้นเป็นมหาวิทยาลัย คือ "จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย" ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยแห่งแรกของไทย

ต่อมาใน พ.ศ. 2476 ได้มีการจัดตั้งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และการเมืองขึ้น และในปี 2495 ได้เปลี่ยนชื่อเป็นมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ซึ่งนับเป็นมหาวิทยาลัยแห่งที่สองของไทย

พ.ศ. 2486 ได้มีการจัดตั้งมหาวิทยาลัยขึ้นใหม่อีก 3 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และมหาวิทยาลัยศิลปากร ตามลำดับ

มหาวิทยาลัยต่าง ๆ ทั้ง 5 แห่ง สังกัดกระทรวงต่าง ๆ ดังนี้ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อยู่ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เป็นทบวงการเมืองขึ้นกับกระทรวงศึกษาธิการ มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์อยู่ในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์อยู่ในสังกัดกระทรวงเกษตร และมหาวิทยาลัยศิลปากรอยู่ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ

หลังจากการปฏิวัติแล้ว ใน พ.ศ. 2502 จึงได้มีพระราชบัญญัติโอนมหาวิทยาลัยทั้ง 5 แห่งดังกล่าวข้างต้นไปสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี ด้วยเหตุที่มหาวิทยาลัยต่าง ๆ เหล่านี้ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครทั้งสิ้น รัฐบาลสมัยนั้นและสมัยต่อมาถึงมีนโยบายให้ขยายการศึกษาชั้นสูงไปตามจังหวัดต่าง ๆ ให้มากขึ้นด้วย และได้มีการจัดตั้งมหาวิทยาลัยในส่วนภูมิภาคขึ้น ดังนี้

พ.ศ. 2503 จัดตั้งมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในภาคเหนือและเปิดรับนิสิตในปีการศึกษา 2507

พ.ศ. 2506 เริ่มสร้างมหาวิทยาลัยขอนแก่น ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และเริ่มรับนิสิตในปีการศึกษา 2507

พ.ศ.2509 จังตั้งมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ในภาคใต้

สถาบันอุดมศึกษาทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคที่ตั้งขึ้นนั้นเป็นสถาบันการศึกษาของรัฐทั้งสิ้น แต่ต่อมาความต้องการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษามีมากขึ้น จึงได้มีการจัดตั้งวิทยาลัยเอกชนขึ้นใน พ.ศ.2512 แต่ก็ยังไม่เพียงพอกับความต้องการที่เพิ่มขึ้น ดังนั้น เพื่อตอบสนองความต้องการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาที่เพิ่มมากขึ้นดังกล่าว ใน พ.ศ.2514 จึงได้มีการจัดตั้งมหาวิทยาลัยรามคำแหง ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยระบบเปิดขึ้น และต่อมายังได้มีการจัดตั้งมหาวิทยาลัยหรือสถาบันที่มีฐานะเทียบเท่ามหาวิทยาลัยขึ้นอีกหลายแห่ง โดยการรวมวิทยาลัยหลาย ๆ แห่งเข้าด้วยกัน หรือยกฐานะวิทยาลัยบางแห่งขึ้นเป็นมหาวิทยาลัย/สถาบัน คือ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้ เป็นต้น นอกจากนี้ใน พ.ศ.2521 ได้มีการจัดตั้งมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช จึงเป็นมหาวิทยาลัยเปิดเพิ่มขึ้นอีก 1 แห่ง ซึ่งในปัจจุบันมหาวิทยาลัยและสถาบันอุดมศึกษาดังกล่าวข้างต้นสังกัดอยู่ในทบวงมหาวิทยาลัย

สำหรับหลักสูตรโดยทั่วไปที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยแต่เดิมนั้น เป็นหลักสูตรในลักษณะวิชาชีพเฉพาะที่ค่อนข้างแน่นอนตายตัว แต่ต่อมาได้มีการปรับปรุงโดยกำหนดให้มีวิชาทั่วไปที่เป็นพื้นฐานและวิชาเลือกมากขึ้น มีการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนใหม่ ๆ มีการพัฒนาทางด้านอื่น ๆ อันจะมีผลต่อการปรับปรุงหลักสูตรและการสอนของอาจารย์ เช่น การประสานสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์ในมหาวิทยาลัยกับครู อาจารย์และผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา เกี่ยวกับการให้คำปรึกษาหารือในการปรับปรุงหลักสูตรระดับมัธยมศึกษา ซึ่งในขณะเดียวกันอาจารย์มหาวิทยาลัยก็ได้ความคิดที่จะเปลี่ยนแปลงและทบทวนหลักสูตรการศึกษาในระดับอุดมศึกษามากขึ้นด้วย สำหรับการปรับปรุงเนื้อหาสาระของหลักสูตรนั้น มหาวิทยาลัย สถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนต่างก็ได้ดำเนินการอยู่อย่างค่อนเนื่อง ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องและเหมาะสมกับความต้องการของสังคม ตลาดแรงงาน ตลอดจนการปรับปรุงหลักสูตรเพื่อให้ทันสมัยสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงและความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการในแต่ละสาขาวิชา

ส่วนการเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐมี 3 วิธีคือ วิธีที่หนึ่งการสอบคัดเลือก ร่วม วิธีที่สองการคัดเลือก/สอบคัดเลือกโดยสถาบัน (โควต้าพิเศษ) และวิธีที่สามการรับเข้า โดยไม่ต้องสอบ



การคัดเลือกนักศึกษาเข้าเรียนเท่าที่ผ่านมานี้ในอดีตนั้น ส่วนมากแต่ละสถาบันการศึกษา ได้จัดให้มีการสอบคัดเลือกนักศึกษาเอง จนกระทั่งปีการศึกษา 2504 เริ่มมีการสอบร่วมระหว่าง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ และในปีการศึกษา 2505 เป็นต้นมา ได้มีการสอบร่วมทั้งหมด 10 สถาบัน คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ (มหิดล) มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาลัยช่างก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคธนบุรี วิทยาลัยวิชาการ ศึกษา โดยมีสภาการศึกษาแห่งชาติเป็นหน่วยประสานงานให้แก่สถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ ยกเว้น ในปีการศึกษา 2507 สถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ ได้จัดการสอบคัดเลือกเอง

จากสถิติผลการสอบคัดเลือกนักศึกษาเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาปรากฏว่า นักเรียนที่สอบผ่านเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาส่วนมากเป็นผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนใน กรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นการกระจายโอกาสทางการศึกษาระดับอุดมศึกษาให้นักเรียนในส่วนภูมิภาคได้มีโอกาสศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยเพิ่มมากขึ้น มหาวิทยาลัยในส่วนภูมิภาคจึงได้เริ่มดำเนินโครงการรับนักศึกษาจากภูมิภาคที่สถาบันนั้น ๆ ตั้งอยู่เข้าศึกษาในระบบโควต้า มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และมีมหาวิทยาลัยอื่น ๆ จัดสรรโควต้าพิเศษเช่นกัน แม้แต่สถาบันอุดมศึกษาในส่วนกลาง เช่น มหาวิทยาลัยมหิดล สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เป็นต้น นอกจากนี้ ยังมีมหาวิทยาลัยระบบเปิด คือ มหาวิทยาลัยรามคำแหง และมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ซึ่งรับนักศึกษาเข้าเรียนโดยไม่ต้องสอบคัดเลือก แต่ได้กำหนดคุณสมบัติของผู้เข้าศึกษาต่อในแต่ละสถาบันไว้

สำหรับวิทยาลัยเอกชนนั้น แต่ละสถาบันจะทำการสอบคัดเลือกนักศึกษาของตนเอง ซึ่งนักศึกษาจะต้องสอบวิชาข้อเขียนและสอบสัมภาษณ์ และจะต้องได้รับการตรวจสุขภาพเพื่อให้แน่ใจว่าปราศจากโรคติดต่อใด ๆ อันจะเป็นอุปสรรคต่อการศึกษาเล่าเรียนของผู้สมัครเอง

## ปัญหา

ปัญหาในระดับอุดมศึกษาโดยเฉพาะสถาบันอุดมศึกษาในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยในช่วงระยะปี พ.ศ. 2525-2529 พบว่า มีปัญหาหลักที่สำคัญ (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2527: 5-1 ถึง 5-5) สรุปได้ดังนี้

## 1. ปัญหาการกระจายโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา

1.1 การจัดตั้งมหาวิทยาลัยขึ้นในส่วนภูมิภาคและการให้โควตาพิเศษ สำหรับนักศึกษาในภูมิภาคนั้น ๆ นับว่าช่วยให้มีการกระจายโอกาสทางการศึกษาระดับอุดมศึกษาไปสู่ส่วนภูมิภาคได้มาก แต่ก็พบว่า จำนวนผู้ได้รับโอกาสในการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาทั่วประเทศส่วนใหญ่ยังเป็นผู้มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคกลาง และกรุงเทพมหานคร สาเหตุประการสำคัญประการหนึ่งเนื่องมาจากความแตกต่างทางด้านเศรษฐกิจของครอบครัว ซึ่งมีส่วนช่วยในด้าน การส่งเสริมการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา และนอกจากนี้ได้รับผลที่ต่อเนื่องมาจากความไม่เสมอภาคในโอกาสทางการศึกษาของการศึกษาในระดับต่ำกว่าอุดมศึกษามาด้วย

1.2 สัดส่วนจำนวนนักศึกษาที่มาจากครอบครัวที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ยังต่ำมาก เมื่อเทียบกับสัดส่วนจำนวนนักศึกษาที่มาจากครอบครัวที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ โดยเฉพาะอาชีพค้าขาย เจ้าของกิจการและอาชีพรับราชการ

1.3 การคัดเลือกนักศึกษาเข้าศึกษาโดยวิธีสอบคัดเลือกร่วม ซึ่งเน้นเฉพาะสัมฤทธิ์ผลจากการสอบคัดเลือก ทำให้บางคณะวิชาต้องรับนักศึกษาที่ไม่มีความสนใจในสาขาวิชานั้นอย่างแท้จริงเข้าศึกษา นอกจากนี้ ยังเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดความไม่เท่าเทียมกันในโอกาสทางการศึกษา เนื่องจากผู้ที่สอบคัดเลือกได้ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจค่อนข้างดี

## 2. ปัญหาการมีงานทำของบัณฑิต

2.1 การที่มหาวิทยาลัยต่าง ๆ มุ่งจะพัฒนาให้เป็นมหาวิทยาลัยที่สมบูรณ์แบบ จึงได้มีการเปิดสาขาวิชาต่าง ๆ อย่างกว้างขวางและซ้ำซ้อนกัน ประกอบกับนโยบายของรัฐที่ให้ขยายโอกาสการศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยการเพิ่มการรับนักศึกษาเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน และการจัดตั้งมหาวิทยาลัยเปิดขึ้น ทำให้มีจำนวนบัณฑิตว่างงานเพิ่มขึ้นทุกปี โดยเฉพาะบัณฑิตจากสาขาวิชานิติศาสตร์ สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ

2.2 การที่สถาบันอุดมศึกษาทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค มีจำนวนนักศึกษาส่วนใหญ่มามากจากส่วนกลางโดยเฉพาะจากกรุงเทพมหานคร เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วส่วนใหญ่จึงมุ่งเข้าหางานทำในกรุงเทพมหานคร ซึ่งสาเหตุที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่ทำให้ผู้สำเร็จการศึกษาแม้จาก

สถาบันอุดมศึกษาในภูมิภาคมุ่งเข้าสู่ส่วนกลาง ได้แก่ ความเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมของประเทศยังอยู่ส่วนกลางและการกระจายความเจริญเติบโตไปยังส่วนภูมิภาคยังไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้

2.3 ข้อจำกัดด้านทรัพยากร ทำให้สถาบันอุดมศึกษาไม่สามารถจัดหลักสูตรหรือเพิ่มปริมาณการรับนักศึกษาในสาขาวิชาที่มีความต้องการกำลังคนสูง แต่ยังคงขาดแคลนได้ทันกับความต้องการ

### 3. ปัญหาการปรับปรุงคุณภาพ

3.1 การขาดแคลนอาจารย์ประจำ และบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญเฉพาะด้านและความไม่เสมอภาคของบุคลากรในสายต่าง ๆ เช่น บางสถาบันต้องใช้อาจารย์ปฏิบัติหน้าที่ผู้ช่วยทางวิชาการ ด้านการวางแผนและธุรการ เป็นต้น ทำให้การปฏิบัติงานในหน้าที่ด้านการสอนและการดำเนินงานด้านบริหารไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร สำหรับสถาบันอุดมศึกษาในภูมิภาค อาจารย์และบุคลากรต่าง ๆ มักขอย้ายเข้าสู่ส่วนกลางเมื่อมีโอกาส ทำให้สถาบันอุดมศึกษาในภูมิภาคไม่สามารถพัฒนาได้เท่าเทียมกับมหาวิทยาลัยในส่วนกลาง

3.2 หลักสูตรการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่มุ่งเน้นวิชาชีพเฉพาะ แต่มิได้ให้ความสำคัญในด้านกระบวนการประกอบอาชีพ การสร้างงานและการแนะแนวอาชีพในระหว่างศึกษาอย่างพอเพียง ทำให้บัณฑิตส่วนใหญ่ต้องพึ่งพาอาศัยการทำงานในภาคราชการและภาคเอกชนซึ่งมีอยู่จำกัด อย่างไรก็ตาม เนื่องจากมีกฎเกณฑ์บังคับเกี่ยวกับการจัดหลักสูตรสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ จึงไม่สะดวกในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตรให้สอดคล้องกับเศรษฐกิจและสังคมตามที่เห็นสมควร

3.3 ขาดความคล่องตัวในการบริหารและประสานงานทั้งภายในและภายนอกสถาบัน เนื่องจากการดำเนินงานต่าง ๆ ต้องปฏิบัติตามขั้นตอนของระเบียบราชการมากเกินไป

### 4. ปัญหางบประมาณ

4.1 การบริหารงบประมาณในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐยังไม่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากถูกควบคุมโดยหลายหน่วยงาน และมีระเบียบมากมายทำให้การเบิกจ่ายเงินไม่คล่องตัวเท่าที่ควร

4.2 สถาบันอุดมศึกษาของรัฐดำเนินงานโดยใช้เงินงบประมาณแผ่นดินเป็นส่วนใหญ่ งบ

ประมาณที่ได้รับการจัดสรรนี้ต้องใช้ง่ายเพื่อประโยชน์ในด้านการเรียนการสอนเป็นสำคัญ จึงไม่สามารถจัดสวัสดิการเพื่อเสริมกำลังใจในการปฏิบัติงานแก่บุคลากรได้เท่าที่ควร และนอกจากนี้งบประมาณที่ได้รับยังไม่เป็นไปตามที่แผนกำหนดไว้ ทำให้ไม่สามารถดำเนินงานตามโครงการได้อย่างสมบูรณ์เท่าที่ควร

4.3 อัตราค่าธรรมเนียมนการศึกษาที่จัดเก็บจากนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐยังต่ำกว่าค่าใช้ง่ายจริงมาก ทำให้รัฐต้องจัดสรรงบประมาณค่าใช้ง่ายเพื่อการศึกษาในระดับนี้เป็นจำนวนมาก แต่ส่วนใหญ่เป็นการจัดสรรเพื่อการดำเนินงานโครงการเดิม สำหรับโครงการใหม่ซึ่งส่วนใหญ่เป็นโครงการเพื่อปรับปรุงคุณภาพการศึกษา หรือจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมนั้น มักจะไม่ได้รับการสนับสนุนเท่าที่ควร

4.4 สถาบันอุดมศึกษาเอกชนยังไม่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านการเงิน การยกเว้นภาษีที่ดิน/อาคาร ตลอดจนการผ่อนปรนกฎข้อบังคับต่าง ๆ เพื่อเป็นการจูงใจให้เอกชนร่วมรับภาระในการจัดการศึกษา

## 5. ปัญหาการบริหารทางวิชาการแก่สังคมและส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม

5.1 สถาบันอุดมศึกษาขาดองค์รกลกลางในการประสานงานและกำหนดแนวทางในการจัดกิจกรรมการบริการทางวิชาการแก่สังคมและส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ทำให้การปฏิบัติภารกิจดังกล่าวทำในลักษณะต่างคนต่างทำตามความพร้อมมิได้ประสานงานกันเท่าที่ควร

5.2 นโยบายในการพิจารณาความดีความชอบ มิได้ให้ความสำคัญแก่งานการบริการทางวิชาการแก่สังคม และส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ทำให้อาจารย์ไม่ค่อยเต็มใจอุทิศเวลาเข้าร่วมงานดังกล่าว

## ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา

### 1. ปัญหาด้านการกระจายโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา

1.1 ควรปรับปรุงระบบโควตาของมหาวิทยาลัยของรัฐ โดยอาจกำหนดสัดส่วนการรับนักศึกษาตามอาชีพของผู้ปกครองหรือที่มีภูมิลำเนาอยู่ในส่วนภูมิภาคให้มากขึ้น

1.2 ควรปรับปรุงระบบการคัดเลือกนักศึกษาเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐให้เหมาะสม โดยพิจารณาองค์ประกอบอื่น ๆ นอกเหนือจากคะแนนจากการสอบคัดเลือกด้วย เช่น ผลการเรียน สะสมจากชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และให้มีการกระจายโอกาสในการให้เข้าศึกษาไปยังกลุ่มประชากรอาชีพต่าง ๆ อย่างทั่วถึง

## 2. ปัญหาด้านการมีงานทำของบัณฑิต

2.1 ควรมีการพิจารณาลดปริมาณการรับนักศึกษาในสาขาที่ผลิตได้เกินความต้องการของ ตลาดแรงงานและเพิ่มปริมาณการรับนักศึกษาในสาขาที่ขาดแคลน โดยพยายามหาทางใช้ทรัพยากร ที่มีอยู่ให้ได้ประโยชน์สูงสุดในการเพิ่มปริมาณการผลิตดังกล่าว แทนการจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาของ รัฐขึ้นมาใหม่ ส่วนสาขาวิชาใดที่สถาบันอุดมศึกษาเอกชนจัดสอนได้คุณภาพดีและมีปริมาณเพียงพอ สถาบันอุดมศึกษาของรัฐไม่ควรขยายปริมาณการรับนักศึกษาในสาขาวิชานั้น ๆ เพิ่มขึ้นอีก

2.2 มหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาควรเร่งดำเนินการจัดระบบการติดตามผลผู้สำเร็จ การศึกษา รวมทั้งปรับปรุงระบบการแนะแนวอาชีพและการจัดหางานให้แก่บัณฑิตและผู้สำเร็จ การศึกษาอย่างจริงจัง

2.3 ควรส่งเสริมสนับสนุนให้มหาวิทยาลัยเปิดและวิทยาลัยชุมชนจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้ ศึกษานำความรู้ไปประกอบอาชีพ โดยเน้นการพัฒนาอาชีพที่ทำอยู่แล้วและการประกอบอาชีพอิสระ

## 3. ปัญหาด้านการปรับปรุงคุณภาพ

3.1 ควรเร่งพัฒนาและผลิตอาจารย์ในสาขาที่ขาดแคลนและสร้างแรงจูงใจให้อาจารย์ ประจำทำงานอยู่ในมหาวิทยาลัยในส่วนภูมิภาค เช่น การจัดทุนศึกษาต่อโดยวางเกณฑ์ในการทำ- งานอย่างรัดกุม และการส่งเสริมเป็นกรณีพิเศษสำหรับคนที่มิประสบความสำเร็จที่เข้ามาช่วยงาน

3.2 ควรส่งเสริมสนับสนุนให้มหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษามีบุคลากรผู้เชี่ยวชาญวิชาการ และบุคลากรที่ทำหน้าที่ธุรการอย่างเพียงพอ

3.3 ควรปรับปรุงเกณฑ์มาตรฐานของหลักสูตรให้มีความยืดหยุ่น เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษา สามารถปรับปรุงเนื้อหาสาระและกระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรในการผลิตกำลังคนในสาขาต่าง ๆ ให้สอดคล้องและทันกับการเปลี่ยนแปลงของตลาดแรงงาน และให้ผู้ศึกษามีความรู้ความสามารถ

คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น มีคุณธรรม จริยธรรม มีวินัย และสามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคม รวมทั้งมีความสามารถในการสร้างงานเพื่อประกอบอาชีพอิสระได้ด้วย

3.4 ควรส่งเสริมสนับสนุนให้มีสถาบันอุดมศึกษาทำการวิจัย โดยกำหนดทิศทางและเป้าหมายการวิจัย เพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการและเพื่อการพัฒนาประเทศไว้อย่างชัดเจน รวมทั้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการจัดสรรงบประมาณและ/หรือหาแหล่งเงินเพื่อสนับสนุนการวิจัยให้เพียงพอ

#### 4. ปัญหาด้านการบริหาร

4.1 ควรมีการปรับปรุงโครงสร้างการบริหารของมหาวิทยาลัยของรัฐ และปรับปรุงกฎระเบียบต่างๆ ให้มีความคล่องตัวในด้านการบริหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งให้มีการกระจายอำนาจในการบริหารงานมากยิ่งขึ้น รวมทั้งมีการเสริมสร้างความรู้ความสามารถในเชิงบริหารแก่ผู้จะรับตำแหน่งใหม่ และผู้ที่กำลังดำรงตำแหน่งบริหารอยู่แล้ว

4.2 ควรมีการปรับปรุงกฎ ระเบียบ ในการควบคุมวิทยาลัยเอกชน เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาเอกชนมีความคล่องตัวในการบริหารงาน

#### 5. ปัญหาด้านงบประมาณ

5.1 ควรปรับปรุงกฎ ระเบียบเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินงบประมาณให้เหมาะสม เพื่อให้การดำเนินงานด้านงบประมาณมีความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

5.2 ควรให้สถาบันอุดมศึกษาของรัฐสามารถบริหารและจัดการทรัพย์สินของมหาวิทยาลัย เพื่อหาผลประโยชน์นำมาใช้ในการจัดการศึกษาและเป็นสวัสดิการแก่อาจารย์และบุคลากรอื่น ๆ

5.3 ควรพิจารณาหาทางให้ผู้เรียนในระดับอุดมศึกษาของรัฐมีส่วนร่วมรับภาระค่าใช้จ่ายในการดำเนินการจัดการศึกษาในสัดส่วนที่สูงขึ้น รวมทั้งจัดสรรทุนการศึกษาสำหรับผู้ยากไร้ เพื่อให้มีโอกาสเข้ารับการศึกษาในระดับอุดมศึกษาให้มากขึ้น

#### 6. ปัญหาการบริการวิชาการแก่สังคมและส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม

6.1 ควรจัดให้มีองค์กรในการประสานงานการจัดกิจกรรมบริการทางวิชาการแก่สังคมและส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม รวมทั้งเน้นให้มีการเผยแพร่/ถ่ายทอดวิชาการและกิจกรรมดังกล่าว

ไปสู่ประชาชนให้มากยิ่งขึ้น โดยการผลิตเอกสารในรูปแบบลักษณะที่ประชาชนจะเข้าใจได้ง่าย

6.2 ควรส่งเสริมสนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษาดำเนินการในด้านการบริการทางวิชาการ และการทำงานบำรุง ส่งเสริม ศิลปวัฒนธรรมของชาติให้กว้างขวาง โดยจัดบุคลากรและทรัพยากร ให้เอื้อต่อการดำเนินงาน โดยถือเป็นการปฏิบัติการหลักที่สำคัญประการหนึ่งของสถาบันอุดมศึกษา

## 10. สรุป

การอุดมศึกษา เป็นการศึกษาวิชาชีพและวิชาการชั้นสูง รวมทั้งการวิจัยในมหาวิทยาลัย หรือสถาบันชั้นสูงอื่น ๆ ปัจจุบันในประเทศที่กำลังพัฒนาการจัดการอุดมศึกษายังเน้นทางด้านวิชาการเป็นส่วนใหญ่ เป้าหมายก็คือการผลิตคนเพื่อมหาวิทยาลัย แต่ขณะเดียวกันมหาวิทยาลัยและสถาบันอุดมศึกษาอื่น ๆ ก็มีจำกัด อย่างไรก็ตาม การศึกษาในระดับอุดมศึกษาทั่วโลกส่วนใหญ่แล้ว มีวัตถุประสงค์และปัญหาคล้ายคลึงกัน เพราะหากจัดการอุดมศึกษาเป็นระบบปิดอย่างที่จำกัดกันใน ปัจจุบันแล้ว ย่อมจะสร้างปัญหาการศึกษาและปัญหาสังคมให้เกิดขึ้นเสมอไป ดังนั้น ลักษณะของโลกใหม่ในการศึกษาในระดับอุดมศึกษาในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกนั้นต้องเปิดกว้าง คือ ไม่ควร จำกัดอายุในเรื่องการเข้ารับการศึกษา ไม่ควรมีการสอบเข้าเรียน ไม่ควรกำหนดจำนวนปีที่เรียน และไม่ควรถูกจำกัดเพศและวัย วิชาการต่าง ๆ ที่จัดให้เรียนให้ศึกษาหาความรู้ นั้น ควรจัดไว้หลาย รูปแบบหลายลักษณะ มุ่งพัฒนาทักษะของอาชีพและแนวคิดต่าง ๆ ตลอดจนประสบการณ์ด้านต่าง ๆ ของ ผู้เรียนเป็นสำคัญ นอกจากนี้ ควรจัดให้สนองความต้องการของคนทุกเพศทุกวัย ทั้งในลักษณะ ชั่วคราวและลักษณะถาวร ตลอดจนต้องจัดในลักษณะที่เป็นการศึกษาสืบเนื่องด้วย

## คำถาม

1. จุดมุ่งหมายของการอุดมศึกษา มี 2 ประการ อะไรบ้าง  
.....  
.....  
.....
2. ตามหลักสากล สถาบันอุดมศึกษามีหน้าที่ที่สำคัญอย่างไร  
.....  
.....  
.....
3. บทบาทและพัฒนาการของมหาวิทยาลัยในตะวันตกแบ่งเป็น 3 ยุค อะไรบ้าง และแต่ละยุคได้เน้นการจัดการศึกษาอย่างไร? จงอธิบาย  
.....  
.....  
.....  
.....
4. การสอนของสถาบันอุดมศึกษาในระยะแรก ๆ เป็นอย่างไร และในปัจจุบันคืออะไรเป็นงานหลักอย่างหนึ่งของสถาบันอุดมศึกษา  
.....  
.....  
.....  
.....



5. จงอธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียนในมหาวิทยาลัยในระยะแรกๆ ว่ามีความแตกต่างกับในปัจจุบันอย่างไร?

.....  
.....  
.....

6. การแนะนำในระดับอุดมศึกษาสามารถดำเนินการได้อย่างไรบ้าง?

.....  
.....  
.....

7. ในยุโรปให้นักศึกษาเข้ามามีส่วนรวมได้ 2 ลักษณะ อะไรบ้าง?

.....  
.....  
.....

8. ประเทศต่างๆ ทั่วโลกได้แสวงหาโอกาสทางการศึกษาในระดับอุดมศึกษา เพื่อให้ประชาชน  
ได้รับความรู้อย่างกว้างขวาง จงยกตัวอย่างของประเทศสหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร  
และญี่ปุ่น

สหรัฐอเมริกา.....  
.....

สหราชอาณาจักร.....  
.....

ญี่ปุ่น.....  
.....

9. จงอธิบายปัญหาของการอุดมศึกษาที่เกิดขึ้นในประเทศต่างๆ ทั่วโลก และแนวโน้มของการอุดมศึกษาควรเป็นอย่างไร?

ปัญหา.....

.....

แนวโน้ม-การอุดมศึกษาเพื่ออาชีพ.....

.....

10. วิถีทางใหม่ของการอุดมศึกษา คืออะไร? มีจุดมุ่งหมายในการจัดอย่างไร? ยกตัวอย่างประเทศที่ประสบผลสำเร็จในการจัดการศึกษาระยะสั้นมา 2 ประเทศ พร้อมทั้งอธิบายปัญหาและข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาของการจัดการศึกษาระยะสั้น

วิถีทางใหม่ของการอุดมศึกษา คือ .....

.....

วัตถุประสงค์.....

.....

ประเทศที่ประสบผลสำเร็จ.....

.....

ปัญหา.....

.....

ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา.....

.....

11. อธิบายการอุดมศึกษาของประเทศไทย ในหัวข้อต่อไปนี้

11.1 ขอบข่ายของการศึกษาระดับอุดมศึกษา แบ่งเป็น 3 ระดับ

11.2 หลักสูตร

11.3 วิธีการเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา

11.4 ปัญหาของการอุดมศึกษาของรัฐ

11.5 ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา

.....

.....

.....

.....

.....

.....



